

Profesija turističkog vodiča je često opisivana kao atraktivna i dinamična, a turistički vodiči osobe koje imaju sreće da predvode organizovane grupe turista ili posetilaca po najlepšim lokacijama, egzotičnim turističkim destinacijama, znamenitim kulturno-istorijskim mestima, gradovima, muzejima, arheološkim nalazištima i sl. Turistički vodiči su po vokaciji komunikativne osobe koje, osim umeća sporazumevanja na nekoliko svetskih jezika, poseduju specifična znanja iz oblasti ili regiona za koji su zaduženi, predusretljivi u ophodenju sa većim grupama ljudi, i poseduju odlične organizacione sposobnosti, kao i snalažljivost u nepredvidljivim situacijama. Ukratko, profesija turističkog vodiča bila je deo mladalačkih snova većine tinejdžera.

A da li je to zaista tako i da li profesija turističkog vodiča ima i drugu, manje lepu stranu, raspravljalo se na XV

Berzi Turističke prizme, koja je održana 3. i 4. aprila u Novom Sadu. Održan je i okrugli sto o problemima rada turističkih vodiča u regionu, te niz predavanja na ovu temu.

Tim povodom razgovarali smo sa dr Ivanom Ćuruvijom, **licenciranim trenerom WFTGA (Svetskog udruženja turističkih vodiča)**

o profesiji turističkog vodiča u Srbiji, njegovoj ulozi i školovanju

. **Dr Ivana Ćuruvija je istakla da u Srbiji trenutno ima oko 1.400 licenciranih turističkih vodiča.**

-Trenutna situacija u našoj zemlji je sledeća: da bi postali turistički vodič treba da položite određeni broj ispita i na osnovu toga dobijete licencu koju izdaje Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, sektor za turizam. Ranije je bilo organizованo polaganje ispita na određenim fakultetima, ali je to ukinuto i sve prebačeno na Ministarstvo, što ima svoje pozitivne strane. Danas je dovoljno samo da ispunjavate određene uslove tipa, da ste državljanin Srbije, da imate boravište na teritoriji Srbije, govorite jedan strani jezik, da imate završenu srednju školu u trajanju od četiri godine i da niste nikada kažnjavani. Ako ispunjavate te uslove, prijavite se za proces licenciranja. Tom prilikom dobijate literaturu, udžbenike i kada ih savladate, i kada Ministarstvo raspisne rokove, polažete ispit, posle čega dobijate licencu turističkog vodiča. Znači, niko vas ne nauči kako se taj posao radi, nego vas samo ispituje. U većini evropskih zemalja, kada to kažem mislim na one zemlje čija su udruženja članice Evropskog udruženja turističkih vodiča, njih 24, samo 5 nemaju edukaciju turističkih vodiča, a između ostalih to su Hrvatska, Slovenija i Srbija.

Na pitanje kako bismo konkretno mogli unaprediti ovaj važan profil, dr Ivana Ćuruvija predlaže:

-Kod nas ne postoji nikakav poseban kurs za turističke vodiče i to je ono na šta mi stavljamo akcenat. Trebalo bi da se uvede obavezna edukacija ljudi koji hoće da se bave poslom turističkih vodiča. U turistički razvijenim zemljama edukacije su u trajanju od dva meseca do tri godine, u zavisnosti koja je država u pitanju. U Grčkoj je

to kao formalno obrazovanje, ljudi idu na fakultet i studiraju tri godine da bi postali turistički vodiči, a u Škotskoj nije formalno, ali opet traje dve godine. Kod nas je realno očekivati da se napravi prelazna varijanta u skladu sa evropskim standardima koji su usvojeni pre par godina, a kojima je predviđeno da je minimum obuke 600 sati u koje je uračunato i samostalno učenje i kontakt nastava, ali da od toga 40 posto bude praktična nastava, a to je oko 250 časova.

-Mislim da bi trebalo podići kriterijume, u smislu znanja bar dva svetska jezika, završena viša umesto srednje škole, što je bio slučaj do sada i pre svega uvođenje edukacije i praktične obuke, da li pri ministarstvu ili organizovana na neki drugi način koja će obuhvatiti sva nerešena pitanja u vezi sa ovom prifesijom. To nije ni problem uraditi, postoje ljudi koji se time bave, postoje napisani standardi koji su prevedeni i na naš jezik, samo bi ih trebalo prilagoditi našoj situaciji. Drugo pitanje je kakvi treba da budu kandidati za to zanimanje. Nedavno je ponovo uveden psihotest

i mislim da je to jako dobro, jer ne može svako da se bavi ovim poslom, ali moramo i da razmišljamo o selekciji kadrova i o jezicima koje pričaju. Po nekim statistikama u Srbiji ima preko 1.400 vodiča od kojih je blizu 700 vodiča sa znanjem engleskog jezika, dok su drugi jezici, koji su isto tako traženi, relativno malo zastupljeni. Jedna TA je istakla problem da im je teško da nađu turističkog vodiča koji zna mađarski jezik i da u Srbiji ima samo jedan licencirani vodič sa poznavanjem mađarskog jezika! Treba razmišljati o tome da je engleski jezik, jezik koji danas mora da zna svaki turistički vodič, a da bi minimum trebalo aktivno znanje još jednog.

-Inicijativu koja podrazumeva bolju edukaciju za turističke vodiče treba da pokrene Udruženje turističkih vodiča, jer je svima u interesu da buduće kolege koje dobiju licence budu kvalitetnije jer ćemo time štititi svoju profesiju - dodala je dr Ivana Ćuruvija.

Koliko neadekvatno obučeni ljudi mogu da utiču na kvalitet turističke ponude možemo samo da prepostavimo. Turistički vodiči su veoma često jedine osobe koje komuniciraju sa gostima iz inostranstva i prema tome imaju ulogu ambasadora naše zemlje. Od toga kako se oni ponašaju prema turistima, šta im i kako prezentuju, i koliko oni vole svoju zemlju, tako će je i gosti doživeti i takvu će sliku poneti sa sobom.

Danas samo znanje činjenica nije dovoljno za uspeh u ovoj profesiji. Turisti se putem interneta, izvrsnih bedekera unapred dobro pripremaju za ono što žele da vide i obiđu. Uloga turističkog vodiča je da na jedan interesantan način prenese to što zna, a mora jako puno da zna, i da svoje vođenje prilagodi grupi. Nije isto voditi grupu dece pretškolskog uzrasta i profesore Arhitektonskog fakulteta. Osim prilagođavanja uzrasnom i obrazovnom nivou turista, turistički vodiči moraju svoje vođenje da prilagode i vremenu koje posetioci provedu na jednoj destinaciji. Primer za to su goste sa kruzera koji ostaju svega dva sata u Novom Sadu, u Beogradu nešto duže. Jedini sa kojim će stupiti u kontakt je, praktično, turistički vodič i izuzetno je značajno da on na kvalitetan način predstavi mesta na koja vodi goste, koji će na osnovu njegovog vođenja steći sliku o tome kakvi smo mi, šta mi to radimo i kakva je, na kraju krajeva, naša država – zaključila je dr Ivana Ćuruvija.